

بِه نام خدا

سر عنوان های موضوعی پزشکی
Medical Subject Heading
MeSH

سرعنوان‌های موضوعی پزشکی MeSH
واژگان جامع و کنترل‌شده برای نمایه‌سازی
مقالات مجلات و کتاب‌ها و مواد دیداری شنیداری
، در علوم زیستی است که به افزایش دقت و
جامعیت جستجو کمک می‌کند

▪

این اصطلاحنامه یک واژگان کنترل‌شده و
سلسله‌مراتبی است که توسط کتابخانه ملی
پزشکی امریکا تولید شده است و برای
نمایه‌سازی، فهرستنویسی و جستجوی
اطلاعات زیست‌پزشکی و مرتبط با سلامت
استفاده می‌شود.



MeSH

Medical Subject Heading مخفف

است و واژگان کنترل شده کتابخانه ملی
پزشکی امریکا است که مورد استفاده در
پایگاه PubMed می باشد که به افزایش
دقت و جامعیت جستجو کمک می کند

MeSH شامل توصیفگرهای موضوعی
موجود در MEDLINE/PubMed و
سایر پایگاه‌های داده NLM است.
MeSH روشی منسجم برای یافتن محتوا با
اصطلاحات مختلف، اما مفاهیم یکسان است

این تزاروس یا سرعنوان موضوعی پزشکی برای فهرست نویسی منابع موجود در کتابخانه ملی پزشکی امریکا و نمایه سازی مقالات پزشکی نمایه شده در ایندکس مدیکوس (Index Medicus) و نیز برای بازیابی اطلاعات از ایندکس مدیکوس و سیستم های ذخیره و بازیابی مدلارز و مدلاین به کار می رود

مدل‌های پایگاه داده کتابشناختی کتابخانه ملی پزشکی NLM است که شامل ارجاعات به مقالات مجلات در علوم زیستی، با تمرکز بر زیست‌پزشکی، می‌باشد. محتوای مدل‌های از طریق PubMed قابل جستجو است. مدل‌های نظام تجزیه و تحلیل و بازیابی آثار و نوشته‌های پزشکی است. مدل‌های برای ذخیره سازی آثار و نوشته‌های پزشکی جاری در پیکره‌های الکترونیکی به وجود آمد. این عمل باعث شد که با استفاده از کامپیوتر نمایه‌ها به فرم‌های چاپی برای تدوین ایندکس مدیکوس با سرعت مطلوب انجام بگیرد.

ایندکس مدیکوس : Index Medicus

کوتاهنوشت: IM

زیرمجموعه ای از مدلاین است، یک پایگاه داده کتابشناختی از علوم زیستی و اطلاعات علوم زیست پزشکی (بیشتر مقالات مجلات علمی) است.

کتابخانه ملی پزشکی امریکا، اولین فهرست رسمی سرعنوان‌های موضوعی را در سال 1954 با نام «فهرست مرجع سرعنوان‌های موضوعی Subject Heading Authority List» منتشر کرد. که اساس آن از سرعنوان‌های موضوعی فهرست فصلی ایندکس مدیکوس در سال ۱۹۴۰ بود

با آغاز به کار «ایندکس مدیکوس» (سری جدید) در سال ۱۹۶۰، سرعنوان‌های موضوعی پزشکی جدید و اصلاح‌شده با 4400 توصیف‌گر، منتشر شد.

ویرایش دوم سرعنوان‌های موضوعی پزشکی در سال ۱۹۶۳ با ۵۷۰۰ توصیف‌گر منتشر شد.



MeSH که در اصل به زبان انگلیسی است،
به زبان‌های متعدد دیگری ترجمه شده است
و امکان بازیابی اسناد از ریشه‌های مختلف
را فراهم می‌کند.

در ایران، دانشگاه علو پزشکی ایران
مجموعه دوجلدی توصیفگرهای پزشکی را
به کوشش مریم سندسی و سوسن ارتجاعی
در دو جلد فراهم کرده است.

جلد اول، واژگان فارسی را در بر می گیرد که به صورت
الفبایی و با معرفی ارجاعات است
جلد دوم واژگان پزشکی رایج در زبان انگلیسی با
برگردان فارسی آن ها (با همکاری افراد و گروه های
پزشکی) ، و با توجه به رده بندی MeSH تهیه شده
است.

شکل سر عنوان ها:

کلی: ترجیح بر این است که سر عنوان ها از
شکل مستقیم به جای شکل معکوس استفاده
کنند

Mitral Valve

دریچه میترال

به جای

Valve, Mitral

دریچه، میترال

دیکته آمریکایی به جای بریتانیایی ترجیح
داده می شود:
به جای:

Anesthesia بیهوشی

از

Anaesthesia

استفاده می شود.



از اصطلاحات به شکل و با تعاریف مندرج در منابع
استاندارد، در مواردی که می‌توان آنها را با هم تطبیق
داد، استفاده شده است
از نام‌های مستعار تا جایی که ممکن است استفاده نشده
است

مزایا:
دقت بیشتر
پوشش مترادف‌ها
کاهش نتایج نامرتبط

ساختار مش

Descriptor (سر عنوان)

Qualifiers (توصیف کننده ها/توضیح گر)

Entry Terms (مترادف ها)

Tree Structure (درخت موضوعی)

Supplementary Records (سوابق تکمیلی)



اصطلاحات اصلی، سرعنوان‌ها یا
توصیفگرهای MeSH نیز شناخته می‌شوند

سرعنوان هاي مش مفاهيمی هستند که در منابع اطلاعاتی
زیست پزشکی نمایش داده می شوند .
سرعنوان هاي مش و نوع انتشار به صورت سلسله مراتبی
قرار گرفته و به آن ساختار درختی MeSH می گویند

توصیف‌گرها نقش محوری را در واژگان
MeSH به عنوان واحد نمایه‌سازی و بازیابی
ایفا می‌کند

توصیفگرها (سرعنوان‌های اصلی): موضوع یا محتوا را مشخص می‌کنند.

توصیفگرها در یک ساختار درختی یا سلسله مراتبی شماره‌گذاری شده و سازماندهی شده‌اند که به کاربران امکان می‌دهد به طور منظم از موضوعات گسترده‌تر به موضوعات محدودتر برسند.

توصیفگرها به چهار کلاس تقسیم می‌شوند

توصیفگرهای کلاس ۱ : سرعنوان‌های اصلی

توصیفگرهای کلاس ۲ : ویژگی‌های انتشارات

توصیفگرهای کلاس ۳ : برچسب‌های بررسی

توصیفگرهای کلاس ۴ : جغرافیایی

توصیفگرهای کلاس ۱ : سرعنوان‌های اصلی
این رکوردها، سرعنوان‌های موضوعی هستند که برای فهرست
نویسی استفاده‌ها در پایگاه داده MEDLINE کتابخانه ملی
پزشکی NLM، برای فهرستنویسی نشریات و دیگر پایگاه‌های
داده (databases) استفاده می‌شوند و در PubMed با عنوان
MH قابل جستجو هستند.



بیشتر توصیفگرها، موضوع یک مورد فهرست‌بندی شده،
مانند یک مقاله مجله، را نشان می‌دهند، یعنی اینکه مقاله
در مورد چیست. توصیفگرها معمولاً سالانه (یا بیشتر)
به‌روزرسانی می‌شوند.

توصیفگرهای کلاس ۲ : ویژگی‌های انتشارات (انواع انتشارات)

این رکوردها نشان می‌دهند که مورد نمایه‌شده چیست نه اینکه درباره چیست

این موارد ممکن است شامل: اجزای انتشار، مانند نمودارها؛ قالب‌های انتشار، مانند سرمقاله؛ ویژگی‌های مطالعه، مانند کارآزمایی بالینی، باشد

توصیفگرهای کلاس ۳ : برچسب‌های بررسی

این دسته از توصیفگرها صرفاً برای برچسب‌گذاری استناد‌هایی استفاده می‌شوند که حاوی دسته‌های خاصی از اطلاعات هستند. آنها در درخت MeSH ظاهر نمی‌شوند. در حال حاضر فقط دو توصیفگر کلاس ۳ باقی مانده است: «مذکر» و «مونث»

توصیف‌گرهای کلاس ۴: جغرافیایی

توصیف‌گرهایی که شامل قاره‌ها، مناطق، کشورها، ایالت‌ها و سایر تقسیمات جغرافیایی می‌شوند. آن‌ها برای توصیف محتوای موضوعی استفاده نمی‌شوند، بلکه برای توصیف موقعیت فیزیکی به کار می‌روند

هر توصیفگر دارای یک شماره درختی است که
وضعیت اصطلاح را در سلسله مراتب مشخص می
کند .
مثل :

Eye [A01.456.505.420]

Eyebrows [A01.456.505.420.338]

Eyelids [A01.456.505.420.504]

Eyelashes [A01.456.505.420.504.421]



بعضی از این اصطلاحات چند شماره درختی دارند به این دلیل که این
واژه ها در بیش از یک مکان در سلسله مراتب قرار گرفته اند .

توصیف‌کننده‌ها Qualifiers

۷۸ توصیف‌کننده موضوعی (که به عنوان زیرعنوان نیز شناخته می‌شوند) وجود دارد که برای نمایه‌سازی و فهرستنویسی همراه با توصیف‌کننده‌ها استفاده می‌شوند.

Supplementary Records

رکوردهای تکمیلی، که رکوردهای شیمیایی تکمیلی
Supplementary Chemical Records(SCRs),
نیز نامیده می‌شوند، برای فهرست‌بندی مواد شیمیایی، داروها
و سایر مفاهیم مانند بیماری‌های نادر برای MEDLINE
استفاده می‌شوند و بر اساس نام ماده NM در PubMed
قابل جستجو هستند. برخلاف توصیف‌گرها، SCRها در
سلسله مراتب درختی سازماندهی نمی‌شوند

مانند تمام رکوردهای MeSH، SCR ها در
مرورگر MeSH قابل جستجو هستند.
وبه چند دسته SCR تقسیم می شوند



کلاس ۱ :مواد شیمیایی
کلاس ۲ - پروتکل ها
کلاس ۳ : بیماری ها
کلاس ۴ : ارگانیزم ها
کلاس 5: گروه های جمعیتی

MeSH Descriptors

توصیفگرهای MeSH در ۱۶ دسته سازماندهی شده‌اند:

دسته A برای اصطلاحات آناتومیک

دسته B برای ارگانیسم‌ها

دسته C برای بیماری‌ها

دسته D برای داروها و مواد شیمیایی و
غیره

هر دسته نیز به زیردسته‌هایی تقسیم
می‌شود



E. Analytical, Diagnostic and Therapeutic Techniques and Equipment

F. Psychiatry and Psychology

G. Biological Sciences

H. Natural Sciences

I. Anthropology, Education, Sociology and Social Phenomena

J. Technology, Industry, Agriculture

K. Humanities

L. Information Science

M. Named Groups

N. Health Care

V . Publication Characteristics

Z . Geographic Locations

در هر زیررده، توصیفگرها به صورت
سلسله مراتبی از کلی‌ترین تا جزئی‌ترین در
سیزده سطح سلسله مراتبی مرتب شده‌اند.
به دلیل ساختار شاخه‌ای سلسله مراتب‌ها،
این لیست‌ها به عنوان "درخت" شناخته
می‌شوند

اصطلاحات خاص تر به صورت دندانه ایی در زیر
اصطلاحات عامتر قرار می گیرند. جست و جوی یک
اصطلاح عام ، بطورخودکار اصطلاحهای زیر مجموعه
آن که خاص تر هستند را نیز در بر می گیرد

- 
- **Anatomy [A]**
 - **Organisms [B]**
 - **Diseases [C]**
 - **Chemicals and Drugs [D]**
 - **Analytical, Diagnostic and Therapeutic Techniques, and Equipment [E]**
 - **Psychiatry and Psychology [F]**
 - **Phenomena and Processes [G]**
 - **Disciplines and Occupations [H]**
 - **Anthropology, Education, Sociology, and Social Phenomena [I]**
 - **Technology, Industry, and Agriculture [J]**
 - **Humanities [K]**
 - **Information Science [L]**
 - **Named Groups [M]**
 - **Health Care [N]**
 - **Publication Characteristics [V]**
 - **Geographicals [Z]**

- **Anatomy [A]**
 - Body Regions [A01] +
 - Musculoskeletal System [A02] +
 - Digestive System [A03] +
 - Respiratory System [A04] +
 - Urogenital System [A05] +
 - Endocrine System [A06] +
 - Cardiovascular System [A07] +
 - Nervous System [A08] +
 - Sense Organs [A09]
 - Tissues [A10] +
 - Cells [A11] +
 - Fluids and Secretions [A12] +
 - Animal Structures [A13] +
 - Stomatognathic System [A14] +
 - Hemic and Immune Systems [A15] +
 - Embryonic Structures [A16] +
 - Integumentary System [A17] +
 - Plant Structures [A18] +
 - Fungal Structures [A19] +
 - Bacterial Structures [A20] +

Viral Structures [A21] +



Anatomy [A]

Body Regions [A01] -

Anatomic Landmarks [A01.111]

Breast [A01.236] +

Extremities [A01.378] +

Head [A01.456] +

Neck [A01.598] +

Organs at Risk [A01.635]

Perineum [A01.719]

Torso [A01.923] +

Transplant Donor Site [A01.935]

Transplants [A01.941] +

Trigger Points [A01.947]

Viscera [A01.960]

در استفاده از MeSH باید خاص‌ترین
توصیفگر MeSH موجود برای نمایش هر
مفهوم مورد علاقه خود را انتخاب کرد

برای مثال، مقالات مربوط به استرپتوکوک پنومونیه به جای
اصطلاح گسترده‌تر استرپتوکوک، تحت
توصیفگر Streptococcus Pneumoniae قرار می‌گیرند،
در صورتی که مقاله‌ای به یک باکتری استرپتوکوکی جدید
اشاره کند که هنوز در واژگان وجود ندارد، مستقیماً تحت
عنوان Streptococcus فهرست می‌شود



بر این اساس، کاربر می‌تواند برای یافتن
سرعنوان‌های موضوعی اضافی که خاص‌تر
از یک سرعنوان مشخص هستند و همچنین
سرعنوان‌های کلی‌تر، به درخت‌ها مراجعه
کند.

برای مثال، در بخش «ناهنجاری‌ها»، ناهنجاری‌های خاصی وجود دارد:

Congenital Abnormalities C16.131

Abnormalities, Drug Induced C16.131.042

Abnormalities, Multiple C16.131.077

Deletion Syndrome C16.131.077.019

DiGeorge Syndrome C16.131.077.019.500

بخش فهرستنویسی در NLM از سرعنوان های موضوعی پزشکی MeSH برای اختصاص سرعنوان های موضوعی به منابع، در همه قالب ها استفاده می کند. فهرستنویسان همان اصول اساسی را که نمایه سازان در اختصاص اصطلاحات MeSH برای تحلیل موضوعی منابع کتابشناختی استفاده می کنند، به کار می برند

Entry Terms (مترادف ها)

در انتخاب اصطلاح مناسب کمک می کند مانند:

MeSH Heading	Critical Care Nursing
Tree Number(s)	H02.478.676.175 N02.421.533.149
Scope Note	a nursing specialty that deals specifically with the care of patients who are critically ill.
Entry Term(s)	Intensive Care Nursing
NLM Classification #	WY 154
Previous Indexing	Critical Care (1974-2013) Intensive Care Units (1974-2013) Specialties, Nursing (1974-2013)
Public MeSH Note	2014
History Note	2014
Date Introduced	2014/01/01
Last Updated	2015/06/29

MeSH Heading **Cardiovascular System**
Tree Number(s) **A07**
Unique ID **D002319**
RDF Unique Identifier **<http://id.nlm.nih.gov/mesh/D002319>**
Annotation **general or unspecified; prefer specifics; /abnorm equals**
CARDIOVASCULAR ABNORMALITIES **but consider also specific artery or vein**
with /abnorm
Scope Note **The HEART and the BLOOD VESSELS by which BLOOD is pumped**
and circulated through the body.
Entry Version **CARDIOVASC SYSTEM**
Entry Term(s) **Circulatory System**
See Also **Blood Circulation**
Entry Combination **abnormalities:Cardiovascular Abnormalities**
 physiology:Cardiovascular Physiological Phenomena
 surgery:Cardiovascular Surgical Procedures
Date Introduced **1966/01/01**
Last Updated **2018/02/28**



All Terms همه اصطلاحات

اصطلاحات عنوان اصلی (توصیفگر)

Main Heading (Descriptor) Terms

Qualifier Terms اصطلاحات توصیفی

اصطلاحات رکورد مفهوم تکمیلی

Supplementary Concept Record Terms

MeSH Unique ID شناسه منحصر به فرد

جستجو در تمام فیلدهای رکورد مفهوم تکمیلی

Search in all Supplementary Concept Record Fields

Heading Mapped To عنوان نگاشت شده به

Indexing Information اطلاعات فهرست‌بندی

Pharmacological Action اقدامات دارویی

جستجوی رجیستری و CAS رجیستری/شماره EC/کد UNII/شماره شناسه طبقه‌بندی NCBI (RN) مرتبط
Search Related Registry and CAS Registry/EC Number/UNII Code/NCBI Taxonomy ID Number (RN)

Related Registry Search جستجوی رجیستری مرتبط

ثبت CAS/شماره EC/کد UNII/شماره شناسه طبقه‌بندی NCBI (RN)
CAS Registry/EC Number/UNII Code/NCBI Taxonomy ID Number (RN)

Search in all Free Text Fields جستجو در تمام فیلدهای متنی آزاد

Annotation حاشیه‌نویسی

ScopeNote یادداشت محدوده

SCR Note یادداشت SCR

با سپاس از توجه شما